

Leeswijzer

In deze rapportage kunt u door de pagina's bladeren maar ook kan vanaf elke pagina naar andere hoofdstukken worden doorgelinkt. Ieder hoofdstuk heeft een eigen submenu. In het schema op de rechter zijde is een beknopte inhoudsweergave van deze rapportage opgenomen.

[Inleiding](#)

Schetst een actueel beeld van het sociaal domein

[Opgaven](#)

Beschrijft de ontwikkelopgaven voor de nabije toekomst.

[Transformatie](#)

Bevat een samenvatting van het tweede deelrapport 'Uit eigen tuin' dat ingaat op de vraag in hoeverre de transformatiebeloften van "Het verschil is de bedoeling" inmiddels zijn ingelost.

[Wmo](#)

Gaat in op de actuele situatie bij Veilig Thuis, beschermd wonen, wijkgericht werken en bevat een overzicht van een 5-tal werkagenda's met onderliggende deelprojecten.

[Jeugd](#)

Gaat in op de ontwikkelingen in de eerste helft van 2019 en bevat de bestuurlijke monitor jeugd met actuele cijfers.

[Participatie](#)

Geeft een beeld van in- en uitstroomcijfers en geeft een beeld van in- en uitstroomcijfers en gaat in op een recent uitgevoerd onderzoek naar het rendement van 3 re-integratie-instrumenten.

[Bijlagen](#)

Bevat het resultaat van de proeftuinen, een Factsheet procescoördinatie en geeft een verwijzing naar actuele stukken.

Inleiding

2de Rapportage

Dit is de 2e rapportage sociaal domein over 2019. Opnieuw hebben we bij het opstellen van deze rapportage als onderdeel van het leerproces geprobeerd om zoveel mogelijk rekening te houden met de wensen en opmerkingen van de commissie: behouden/verder versterken van vormgeving, een vaste indeling aan te houden en monitor-

/dashboardinformatie op te nemen.

De onderliggende rapportage hanteert nog steeds een indeling per sub domein (Wmo, Jeugd, Participatie) en sociaal domein breed. We beschrijven een selectie van actuele ontwikkelingen op hoofdlijnen.

Transformatie

Sinds het verschijnen van de vorige rapportage Sociaal Domein is toegewerkt naar het verder vormgeven van de transformatie en uitwerken van kostenbesparende maatregelen.

Juist in deze periode is het van belang dat keuzes in lijn met onze visie op de transformatie en in samenhang gemaakt blijven worden. We gebruiken daarbij “het verschil is de bedoeling” als kompas.

De oorzaken van recente financiële tekorten die zich in het sociaal domein voordoen zoals bij Jeugd en Wmo liggen voor een (groot) deel buiten de directe invloedssfeer van de gemeente. De mogelijkheden om de effecten van deze tekorten te beïnvloeden vragen om een heldere en consequente koers. Het is onze overtuiging dat het inlossen van de transformatiebeloften (lees: beleidsdoelen) de beste garantie op een goed functionerend en kostenbewust sociaal domein biedt.

De afgelopen jaren hebben we verschillende projecten en proeftuinen gestart. Dit om ervaring op te doen en werkende weg nieuwe praktijken te ontwikkelen. Inmiddels hebben we door middel van een actieonderzoek de opbrengsten van deze kleinschalige initiatieven in kaart gebracht. De (leer)opbrengsten van deze proeftuinen zijn afgezet tegen de transformatiebeloften. Dit vanuit de vraag in hoeverre transformatiedoelen gerealiseerd zijn en bijdragen aan effectievere en integrale dienstverlening. Ook worden verbanden gelegd naar de belofte van ‘integraal werken’ waarvan de bevindingen in de vorige rapportage aan de orde zijn gekomen.

Leeragenda van de raad

Onderdeel van de transformatie is de 'leeragenda van de raad'. De raad heeft met deze agenda de wens uitgesproken een eigen leertraject te willen aangaan. De decentralisaties en de transformatie waarin het sociaal domein zich bevindt hebben effect op de rol van de raad. Maatwerk als leidend principe vraagt een besturingsfilosofie die daarop is afgestemd.

Tot nu toe heeft dit jaar onder leiding van Albert Jan Kruijer een drietal bijeenkomsten plaatsgevonden. Ingegaan werd op -en geoefend met- begrippen als input, activiteiten, output en hoe deze zich verhouden tot gewenste outcome en impact. Per domein wordt toegewerkt naar verdere concretisering van begrippen, te beginnen met de nieuwe Kadernota Re-integratie, Armoede en Schuldhulpverlening.

Sociaal Domein, waar staan we nu?

De extra inzet op het terugdringen van wachtlijsten bij Wmo en Jeugd en gezinshulp (JGH) heeft resultaat opgeleverd. De achterstanden zijn weggewerkt en de dienstverlening aan inwoners vindt weer binnen de afgesproken termijnen plaats.

Via actie-onderzoek en werkend-leren hebben we onderzocht wat werkt en wat niet. Oogst uit proeftuinen en projecten wordt inmiddels breder ingezet of tot reguliere werkwijze gemaakt. Bijvoorbeeld door het voortzetten van het project procescoördinatoren (vanwege [successen](#) tot nu toe met een jaar verlengd.

Tegelijkertijd blijven we op zoek naar werkwijzen die het transformatieproces ondersteunen.

Bij het verder vormgeven van de transformatie is de laatste maanden nadrukkelijk verbinding gelegd met de in de Perspectiefnota opgenomen maatregelen voor Ombuigen en Vernieuwen. Hoewel de voorgestelde maatregelen aansluiten bij onze visie op het sociaal domein zal de uitvoering als gevolg van begrenzing, prioritering en/of versobering voor inwoners niet in alle gevallen pijnloos verlopen. Uitvoering van de verschillende maatregelen is in voorbereiding zodat na vaststelling van de begroting met de uitvoering kan worden gestart.

De kosten van de Wmo-Maatwerk stijgen verder. De verlaging van de eigen bijdrage binnen de WMO heeft een forse impact op het aantal Wmo-maatwerkmeldingen en -kosten. In het tweede tussenbericht worden de financiële consequenties toegelicht.

Ontwikkelopgaven Sociaal Domein

Op weg naar een toekomstbestendig Sociaal Domein

Het Sociaal Domein staat (nog steeds) in het middelpunt van de bestuurlijke en politieke belangstelling. En terecht! De transformatie is nog in volle gang terwijl de betaalbaarheid enorm onder druk staat. Dat vraagt om een korte en lange termijn aanpak.

De korte termijn aanpak is in uitvoering. Voorbeelden hiervan zijn:

- Versterking van onze Toegang;
- Het invoeren van begrenzings in termen van omvang en duur van inzet van zorg en re-integratie;
- Het (lopende) aanbestedingsproces voor specialistische jeugdhulp op weg naar resultaatgerichte inkoop.

De sturing en beheersing van het Sociaal Domein vraagt daarnaast ook om een structurele aanpak en visie. In dat kader wordt er momenteel gewerkt aan de ontwikkelopgaven voor de toekomst. Dat vraagt om een programmatische aanpak. Voorlopig hanteren we daarvoor als richtpunt 1 januari 2022. Wat zijn de opgaven en wat is er voor nodig om deze ook gerealiseerd te krijgen en in welke volgorde en planning? Belangrijkste thema's zullen hierbij onder andere zijn: versterking sturing & beheersing binnen het Sociaal Domein, doorontwikkeling van de integrale aanpak, maatwerk en ontwikkeling van noodzakelijke competenties. Daarnaast zullen er ook organisatorische maatregelen binnen het Sociaal Domein nodig zijn als gevolg van (bijvoorbeeld) het

oprichten van het Werkbedrijf en het implementeren van de wijkgerichte aanpak. Naar verwachting zijn deze ontwikkelopgaven in Q1/2021 gereed.

Strategische opgaven/projecten

Binnen het Sociaal Domein werken we aan een grote hoeveelheid projecten en opgaven. Een aantal daarvan is als strategische opgaven gelabeld aangezien deze een grote impact op het Sociaal Domein hebben (zie afbeelding). Deze opgaven hebben ook bestuurlijk gezien een hoge prioriteit.

☐	Inkoop jeugdhulp per 1-1-2020
☐	Integrale dienstverlening
☐	Werkbedrijf (start 1-1-2021)
☐	Ombuigen & Vernieuwen - implementatie
☐	Transformatie SD (zie deze rapportage)
☐	Gebiedsgerichte sturing (zie deze rapportage)
☐	Wijkgericht werken (zie deze rapportage)
☐	(O)GGZ (start 1-1-2020, zie deze rapportage)
☐	Passend wonen met zorg (zie deze rapportage)
☐	Informatie, advies en ondersteuning (zie deze rapportage)
☐	Versterken sociale basis (zie deze rapportage)

Afbeelding 1: Strategische opgaven/projecten

Transformatie

- ❖ [Actie-onderzoek over inlossen van de beloften van de transformatie in het sociaal domein](#)
- ❖ [Anders doen, anders kijken](#)
- ❖ [Fraudeaanpak](#)

Actieonderzoek

In 2015 is de verantwoordelijkheid voor jeugdhulp en maatschappelijke ondersteuning overgeheveld van het Rijk naar gemeenten. Met de bijstandswet was dat al eerder gebeurd. Het doel van deze decentralisaties was om beter maatwerk mogelijk te maken, en effectievere en beter gecoördineerde dienstverlening te bieden. Na de transitieperiode volgt de transformatie: betere werkwijzen ontdekken en nieuwe methoden aanleren. Daarmee zijn we de afgelopen jaren druk aan de slag gegaan. Het startpunt van die transformatie is de door de Raad vastgestelde notitie Het verschil is de bedoeling (december 2016).

Er zijn de afgelopen 2½ jaar diverse proeftuinen ontwikkeld waarin met verschillende accenten, voor verschillende klantgroepen, is gewerkt aan deze beloften. Via een [actie-onderzoek](#) zijn de opbrengsten in kaart gebracht.

Transformatie proeftuinen

- Aandacht Werkt. Hieronder vallen drie projecten die met elkaar gemeen hebben dat ze beginnen met aandacht geven aan klanten: Zoveel Meer (intensief casemanagement), Gezondheid & Bewegen (programma van sport, gezonde voeding en empowerment), en de Broedplaats (sociale coöperatie en incubatie-project voor ondernemen).
- Integrale Persoonsgerichte Toeleiding Arbeid (IPTA) is gericht op het normaliseren van het leven van jongeren die een hoog risico hebben op een levensloop die uiteindelijk leidt tot ernstige delicten.
- Enjoy Life: een wijklocatie met een open ruimte voor professionals en bewoners, met een fietser die uit preventie-oogpunt op huisbezoek gaat bij mensen bij wie mogelijk schulden, eenzaamheid, veiligheids- of andere problematieken spelen.
- Team8tien: Team8tien is een integraal team dat op casusniveau knelpunten oplost die we binnen de gemeente tegenkomen bij kwetsbare jongeren in de overgang naar 18 jaar. Het kan gaan om oplossingen op het gebied van zorg, wonen, inkomen en school/werk/dagbesteding. In het team zitten uitvoerenden en beleidsmedewerkers vanuit de Jeugdwet, de WMO en de Participatiewet.
- Procescoördinatoren richten zich op het vlot trekken van vastgelopen casussen met complexe en hardnekkige problematiek waarbij veel hulpverleners betrokken zijn.
- Aanvoerders: een team dat zich richt op het regisseren en versterken van het wijkzorgnetwerk (WZN), en het oplossen van knelpunten in casuïstiek en beleid.
- Crisisteam: een team klantmanagers dat probeert te voorkomen dat mensen wegens schulden hun huis uit gezet worden, om daarmee gepaard gaande hoge maatschappelijke lasten te voorkomen.

In Enjoy Life, IPTA en Aandacht Werkt ervaren op jaarbasis 174 cliënten dienstverlening dichtbij, en is de wijkpost Oosterheem 3647 maal bezocht. In alle proeftuinen samen wordt op jaarbasis aan 664 inwoners integraal maatwerkondersteuning geboden. Het resultaat daarvan is:

- 9 zwerfcarrières en criminaliteit van jongeren voorkomen (Team8tien);
- 68 ontruimingën voorkomen (Crisisteam);
- 97 crisissituaties gestabiliseerd
- 76 vastgelopen multiprobleemhuishoudens hebben weer perspectief. Het aantal hulpverleners is teruggebracht en de hulp is opnieuw gestructureerd;
- Bijdrage aan de verbetering van de situatie van 30 cliënten zodat afschaling van hulp en ondersteuning mogelijk was (Aandacht Werkt);
- 42 cliënten zijn uitgestroomd naar werk of opleiding (Aandacht Werkt), waarvan 25,6 extra ten opzichte van regulier klantmanagement;
- 12 jongeren perspectief en terugval criminaliteit voorkomen (Ipta).

[De maatschappelijke kostenbesparing](#) hiervan wordt gecijferd op 6,8 miljoen euro. Deze besparingen zijn niet 1 op 1 terug te zien in de gemeentekas, maar het is een indicatie van de extra impact die de proeftuinen ten opzichte van reguliere werkzaamheden hebben.

Indicatoren

Om resultaten van maatwerkoplossingen zichtbaar te maken, zijn verschillende indicatoren gebruikt:

- Bereiken van het doel: uitstroom uit de uitkering of afsluiten van zorg of voorzieningen. Via benchmarking kan nagegaan worden of aanpakken het beter of slechter doen dan gemiddeld.
- Stappen richting het doel en afschalen van zorg. Onder andere verbetering van de arbeidsgeschiktheid van deelnemers, inzet van minder dure zorg, en minder hulpverleners achter de voordeur.
- Bijeffecten: verbetering op andere leefgebieden en afbouw van andere ondersteuning (integraal resultaat). Mensen aan het werk helpen via re-integratieondersteuning kan leiden tot verbetering van hun gezondheid en vermindering van gezondheidskosten (werk als medicijn), hulpverlening kan ertoe leiden dat mensen aan het werk gaan en geen uitkering meer nodig hebben, ook al wordt het hulpverleningsdoel zelf nog niet behaald. Preventie van escalatie en (extra) zorg. Preventie is moeilijk te meten, omdat meestal onzeker is hoe het verder gegaan zou zijn als we niets gedaan hadden. Maar soms is duidelijk dat er hoge maatschappelijke kosten ontstaan, bijvoorbeeld bij een dreigende uithuiszetting. Voorkoming daarvan kan veel kosten besparen. Via benchmarking zou nagegaan kunnen worden of aanpakken het beter of slechter doen dan gemiddeld.
- Preventie van criminaliteit. Hiervoor geldt hetzelfde

De eerste indicator wordt standaard geregistreerd. De overige indicatoren vragen extra inspanningen in de proeftuinen, maar maken wel de impact van de aanpakken duidelijk.

Anders doen begint met anders kijken

Anders kijken naar data:

In Zoetermeer hebben ongeveer 10.900 huishoudens een voorziening in het sociaal domein (participatiewet, jeugdwet, wmo), waarvan ongeveer 1670 vanuit meer dan één wet. Hoewel het om kleine aantallen inwoners gaat, gaat het naar schatting wel om ongeveer de helft van het hele sociaal domein budget, waarbij er bovendien nog een aanzienlijke overlap is met veiligheidskosten. *Integraal* maatwerk, als transformatiedoelstelling, heeft dus betrekking op 15% van de huishoudens die ondersteuning krijgen vanuit het sociaal domein. Bij integraal werken kan het zijn dat kosten gemaakt worden in de ene wet, terwijl de opbrengsten in een andere wet vallen. Hoewel het gaat om kleine relatief aantallen huishoudens, is de financiële impact aanzienlijk. De proeftuinen Procescoördinatoren, Crisisteam, Team8tien en IPTA hebben hier samen met de Aanvoerders belangrijke stappen in gezet. Het praktisch invullen van de samenhangende aanpak van multiproblematiek is de volgende stap. Een voorwaarde voor ontschot werken, is kijken naar bijeffecten. Wat vanuit de ene wet een bijeffect is, is vanuit de andere een doel.

Anders kijken naar de bedoeling:

- in re-integratiebeleid kan werk ook ingezet worden als medicijn. De focus op afstand tot de arbeidsmarkt als criterium om klantgroepen voor re-integratie te onderscheiden, behoeft verfijning.
- zorg en hulpverlening zijn gebaat bij een focus op de basis van rust, reinheid en regelmaat, bed, bad en brood op de plank. De ervaring is dat ambitieuze behandeldoelen meestal niet te realiseren zijn als de basis niet op orde is. De ervaring is ook dat

er een aanzienlijke groep mensen blijft die minder zelfredzaam is dan de maatschappij van ze vraagt.

Anders kijken naar organisatieverandering:

De proeftuinen hebben naast resultaten voor inwoners ook een andere opbrengst: de manier waarop ze ontwikkeld zijn, geeft inzicht in hoe organisatieverandering kan werken. De proeftuinen zijn in de praktijk ontwikkeld. De dragers ervan voelen zich eigenaar, werken vanuit de bedoeling en zijn voortdurend zowel hun aanpak als hun eigen professionaliteit aan het ontwikkelen. Houding en gedrag lijken de belangrijkste factor in de transformatie.

Verder

De transformatiebeloften tezamen schetsen hoe getransformeerde dienstverlening eruit zou kunnen zien. In de proeftuinen zijn inmiddels meerdere, werkende prototypen van zulke getransformeerde dienstverlening ontwikkeld. De aanpakken zijn effectief en maatschappelijk rendabel in vergelijking met de reguliere dienstverlening. Het verbreden van de transformatie vraagt vooral een investering in de ontwikkeling van professionaliteit.

Begin 2017 zijn proeftuinen gestart op basis van de door de raad vastgestelde nota “Het verschil is de bedoeling”. Hierin worden tien transformatiebeloften geformuleerd:

- dienstverlening nabij, in de wijk, dichtbij de klant georganiseerd
- integraal werken als vertrekpunt en interventies niet opgeknipt
- geen standaard oplossingen maar maatwerk
- met een streven naar eenvoud (minder regels)
- bevorderen van onorthodoxe oplossingen (anti-bureaucratisch)
- meer eigenaarschap bij burgers, van zorgen voor naar zorgen dat
- meer ruimte voor professionals
- waarbij ‘zware’ zorg kantelt naar behandeling met lichtere ondersteuning
- een focus op preventie
- en kosten-baten bewust

Fraudeaanpak

Informatie knooppunt zorgfraude (IKZ)

Sinds 1 mei 2019 is Zoetermeer medeprojectleider van de Proeftuin ‘Versterken samenwerking gemeenten en IKZ(-partners), voor en na verrijking van signalen’.

Deze proeftuin valt onder het visietraject ‘Vernieuwen van integraal toezicht in het sociaal domein’ dat valt onder het [Programma Sociaal Domein](#).

Naar alle verwachting treedt medio 2020/2021 de Wet bevorderen samenwerking en rechtmatige zorg in werking. Hierin wordt geregeld dat alle gemeenten bij wet zijn aangesloten op het Informatieknooppunt Zorgfraude (IKZ) en dat zij, vermoedelijk via een portal van het Inlichtingen Bureau, informatie met elkaar kunnen uitwisselen.

Een effectieve aanpak van fraude binnen het zorgdomein vereist samenwerking tussen de verschillende betrokken ketenpartners.

Wat hebben gemeenten straks nodig om, naar verwachting via het Inlichtingen Bureau, actief informatie uit te wisselen met het IKZ en vervolgens onderzoeken integraal op te pakken?

De gemeenten Amsterdam, Goes, Noordoostpolder en Zoetermeer nemen deel aan de proeftuin.

Op 3 oktober 2019 vindt voor de tweede keer het congres Handhaving en Naleving plaats. Tijdens een workshop op dit congres zullen de eerste bevindingen van de proeftuin worden gedeeld.

Wmo

- ❖ [Wijkgericht werken](#)
- ❖ [Beschermd wonen en maatschappelijke opvang](#)
- ❖ [De Werkagenda Op weg naar 2020](#)
- ❖ [De werkagenda informatie, advies en ondersteuning](#)
- ❖ [De werkagenda Versterken sociale basis](#)
- ❖ [De werkagenda Passend wonen met zorg](#)
- ❖ [De werkagenda Gebiedsgerichte sturing sociaal domein](#)
- ❖ [Aanpak huiselijk geweld/ Veilig Thuis](#)

Wijkgericht werken

In de pilotwijken Oosterheem en Seghwaert is gestart met wijktafels: Een maandelijks overleg met maatschappelijke partners en inwoners in de wijk, waar ook de wijkwethouder periodiek aansluit. Door middel van deze wijktafels zijn de belangrijkste opgaven in de wijk geïdentificeerd waar in 2020 aan wordt gewerkt.

Voor Oosterheem zijn de wijkgerichte opgaven:

- aanpak jeugd en jongeren overlast, door hechte samenwerking tussen verschillende betrokken partners
- versterking sociale cohesie, onder meer door de aanpak met Lief & Leed straten
- creëren van ontmoetingsplaats(en) in de wijk, naar behoefte van bewoners en wijkteam.
- aanpak schuldenproblematiek.

Voor Seghwaert zijn de wijkgerichte opgaven:

- versterking en door ontwikkeling van de (al opgestarte) buurtinlooppunten
- wijkaanpak jeugd en jongeren, onder andere op basis van het hoge verbruik van jeugdzorgvoorzieningen in de wijk
- interactieve bewonerstafels, gesprekken met inwoners over wat speelt in de wijk
- optimaliseren gemeentelijke dienstverlening, beter inspelen op de vraag van inwoners.

In juli heeft een brede wijktafel in Seghwaert plaatsgevonden, met maatschappelijke organisaties, raadsleden en ambtenaren. In Oosterheem zal ook een brede wijktafel worden georganiseerd, waarbij inwoners zullen worden uitgenodigd. De wijktafels worden in 2020 voortgezet en vormen het brandpunt voor het realiseren van deze opgaven.

Meer informatie over het versterken van lokaal maatwerk is te [lezen](#) bij de werkagenda gebiedsgerichte sturing.

Beschermd Wonen Maatschappelijke opvang

Op maandag 9 september is de raad middels een themabijeenkomst geïnformeerd over de decentralisatie Beschermd Wonen Maatschappelijke opvang. Samen met Leidschendam-Voorburg, Rijswijk en Wassenaar is Zoetermeer onderdeel van de regio waarvoor Den Haag Centrum gemeente is. Op basis van een advies van een VNG expertise team bestaat voor Zoetermeer de mogelijkheid zelf centrumgemeente te worden per 2021. Daarmee wordt Zoetermeer in staat gesteld zelf de regie te voeren voor de zorg voor deze kwetsbare inwoners, en het beter in de wijk te organiseren. Het college wil deze mogelijkheid verder onderzoeken. Bestuurlijk en ambtelijk voeren wij hierover nu de eerste gesprekken met de regio. Het college streeft ernaar eind 2019/begin 2020 een voorstel aan de raad voor te leggen. Meer informatie vindt u bij het kopje 'De werkagenda OGGZ op weg naar 2020'.

Vijf Werkagenda's

De transformatie in het sociaal domein wordt de komende jaren mede via onderstaande vijf werkagenda's vorm gegeven.

1. (O)GGZ: Op weg naar 2020
2. Versterken sociale basis
3. Informatie, advies en ondersteuning
4. Passend wonen met zorg
5. Gebiedsgericht sturingsmodel sociaal domein

De werkagenda's kort toegelicht.

1. De Werkagenda Op weg naar 2020

De Werkagenda Op weg naar 2020 (O)GGZ is in mei 2017 vastgesteld met als doel om samen met partners vorm te geven aan de veranderingen en ontwikkelingen op het vlak van zorg en ondersteuning aan mensen met een psychische kwetsbaarheid.

Het toekomstbeeld is maatschappelijk geïntegreerde GGZ, waarin de gekantelde wijze van werken van de Wmo en de GGZ samen komen en invulling wordt gegeven aan transformatiedoelen.

In de kern komt het neer op:

- Voor de doelgroep is zorg en ondersteuning meer ambulant, sneller, makkelijk op- en afschalend;
- Deze is geïntegreerd in het wijknetwerk;
- De verschillende zorgvormen en ondersteuningsfuncties werken als één team;
- Het faciliteert de eigen kracht bij persoonlijk en maatschappelijk herstel.

Nieuwe werkwijzen zijn ontwikkeld. De in de groene tekstblokken opgenomen transformatie-initiatieven worden als reguliere werkwijze in 2020 voortgezet. Zij voorzien in een behoefte en dragen bij aan dienstverlening nabij, in de wijk, en preventief om zwaardere zorg (of opname) te voorkomen.

Wijk-sociaal psychiatrisch verpleegkundigen

In elke wijk is er een Wijk-sociaal psychiatrisch verpleegkundige voor:

- 'Preventieve' bemoeizorg
- Consultatie en advies
- Wijkgerichte triage
- Scholing/deskundigheidsbevordering
- Brugfunctie FACT-wijktteam en welzijns-/zorgpartners

FACT-teams behandelen en begeleiden mensen die een ernstige psychiatrische aandoening hebben in combinatie met problemen op andere levenssterreinen (wonen, werken, sociale contacten, financiën etc.). Deze behandeling en begeleiding vindt plaats in de eigen omgeving van de cliënt.

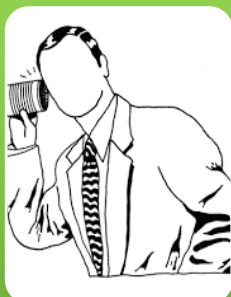

Opvang Dichtbij

Tijdelijke opvang met zorg en ondersteuning

Een 24 uur x7 'tussen-/time-out voorziening' van twee plaatsen waar mensen voor een korte duur opgevangen worden en tijdelijk zorg en ondersteuning ontvangen (al dan niet van hun eigen hulpverlener).

Ondanks de wachtlijst wordt voorlopig het aantal van twee plaatsen aangehouden om zo ook druk te houden om cliënten spoedig te laten uitstromen.

Wijksignaleringsoverleg

Inmiddels is in elke wijk een wijksignaleringsoverleg ingericht.

- Het overleg kent vaste 'wijk professionals' vanuit wonen, zorg, ondersteuning, veiligheid en gemeente.
- Het doel is escalatie van (individuele) problematiek en structurele (woon)overlast te voorkomen door een samenhangende aanpak.
- De laatste hand wordt gelegd aan een Convenant en privacyreglement Bemoeizorg en Wijksignaleringsoverleg.

Data

7 november 2019:
conferentie werkagenda Op weg naar 2020.

Eind 2019:
regionaal uitvoeringsplan Beschermd Wonen en Maatschappelijke Opvang.

1 januari 2020:
start uitvoering wet verplichte ggz.

1e kwartaal 2020:
start daklozenloket Zoetermeer.

2. De werkagenda Versterken sociale basis

De Werkagenda Versterken sociale basis heeft een scope van drie tot vier jaar. In 2019 wordt via projecten gewerkt aan een aantal belangrijke vernieuwingen. Deze projecten hebben onderlinge samenhang en zijn erop gericht de sociale basis te versterken in het licht van de Wmo.

Vernieuwing vrijwilligersondersteuning

In de vernieuwde aanpak voor de vrijwilligersondersteuning zijn het vooral de (vrijwilligers)organisaties die bepalen wat hierin nodig is. De gemeente is met een breed samengesteld Ontwerpteam van (vrijwilligers)organisaties bezig de volgende deelprojecten uit te werken:

Vernieuwing vrijwilligersondersteuning

- Werken met een Vrijwilligersondersteuner.
- Oprichting van een Vrijwilligersfonds.
- Ontwikkeling van een Digitaal platform en fysieke punten in de wijk voor het Vinden en Binden van vrijwilligers.
- Oprichting van (thematische) Leercirkels.

Vernieuwing Samenlevingsopbouw

De gemeente wil nieuw beleid voeren met betrekking tot sociaal werk. Voor een aantal buurten en wijken in Zoetermeer, dat hulp nodig heeft bij het vergroten van de leefbaarheid en sociale cohesie, wordt een subsidietender Samenlevingsopbouw uitgezet.

Versterking Eenzaamheidsaanpak

Versterking van de aanpak tegen eenzaamheid richt zich in eerste instantie op ouderen en krijgt vorm via een aantal projecten:

Versterking Eenzaamheidsaanpak

- Inzicht krijgen in eenzaamheid in Zoetermeer.
- Oprichting van een brede lokale Community tegen eenzaamheid. Ruim 60 deelnemers uit alle gelederen in Zoetermeer zetten zich in om via onverwachte coalities samen initiatieven te ontwikkelen om eenzaamheid te voorkomen en te bestrijden.
- Signaleren en bespreekbaar maken van eenzaamheid, onder andere via vernieuwing van het signalerend huisbezoek en (media)activiteiten in de Week tegen Eenzaamheid van 1 t/m 8 oktober.
- Doorbreken en duurzaam aanpakken van eenzaamheid. Een project met Zoetermeerse Lief & Leedstraten wordt voorbereid, waarin burens naar elkaar omkijken, en wat gericht is op het versterken van de sociale cohesie en het verminderen van eenzaamheid.

3. De werkagenda informatie, advies en ondersteuning

De werkagenda informatie, advies en ondersteuning richt zich op het stroomlijnen en verbeteren van de dienstverlening aan de 'voorzijde' van ons Sociale Domein.

Voor de korte termijn (2019) ligt de focus van deze werkagenda op het Wmo-loket in het Forum. In de vorm van een pilot wordt de dienstverlening van dit loket uitgebreid, zodat de inwoner breed op weg geholpen wordt met zijn ondersteuningsvraag. Samen met de Wmo-unit en onze ketenpartners uit het Forum zal gekeken worden wat er nodig is om onze inwoners beter te ondersteunen bij hun hulpvraag. De inzet van een 'makelaar Sociaal Domein', die de inwoner zo lang als nodig is aan de hand meeneemt, behoort daarbij tot de mogelijkheden. Hoewel de pilot in eerste instantie gekoppeld wordt aan het Wmo-loket, onderzoeken we of de brede informatie-, advies- en ondersteuningsfunctie van de gemeente uiteindelijk gekoppeld kan worden aan de transformatiebeweging van het gehele Sociaal Domein.

Bij een complete dienstverlening aan onze inwoners hoort ook goede digitale informatievoorziening. In 2019 wordt daarom de Zoetermeerwijzer geanalyseerd, waarbij gekeken wordt naar (toekomstige) bruikbaarheid en eventueel noodzakelijke verbeteringen.

Klantreis

Om goed in kaart te brengen wat precies nodig is, wordt in het derde kwartaal van 2019 een 'klantreis' uitgevoerd. Hiervoor wordt uitvoerig met ketenpartners en mantelzorgers gesproken.

De ervaringen die worden opgedaan in de pilot worden meegenomen bij de toekomstige hervorming van de onafhankelijke cliëntondersteuning. Omdat deze cliëntondersteuning 'nieuwe stijl' ook nauw samenhangt met de uitkomsten van het onderzoek naar de gebiedsgerichte sturing en het rekenkameronderzoek naar cliëntondersteuning, wordt dit onderdeel verder uitgewerkt in 2020/2021.

4. De werkagenda Passend wonen met zorg

Voor de gemeente ligt een taak in het organiseren van zorg en ondersteuning en in het zorgen voor passende huisvesting. (Langer) zelfstandig wonen is het adagium van deze tijd. Passende huisvesting is een voorwaarde om dat mogelijk te kunnen maken.

De werkagenda 'passend wonen met zorg' heeft als doel te komen tot een variëteit aan geschikte en betaalbare woon- en verblijfsvormen voor doelgroepen met een zorg- en/of ondersteuningsbehoefte. Daarbij is rekening gehouden met de kenmerken van de inwoners en hun leefomgeving. Goed wonen betekent passend bij de situatie en eventuele beperkingen en onderdeel uitmakend van een steunende sociale en fysieke omgeving.

Vraag in kaart brengen en monitoren

Door het centrale punt voor woningtoewijzing wordt er structureel gemonitord wat de behoefte is naar corporatiewoningen. Er wordt door een extern bureau onderzocht wat de bredere vraag is naar woningen en woonvoorzieningen voor de doelgroepen met een zorg- en/of begeleidingsbehoefte. Op basis van de onderzoeksresultaten wordt de visie van de gemeente scherper gemaakt en de focus van de gemeente bepaald.

Bemiddeling corporatiewoningen

Met woningcorporaties en zorgaanbieders wordt er samengewerkt om meer structuur rondom de verdeling van corporatiewoningen via directe bemiddeling aan te brengen. Er is afgesproken dat iedereen die zorg en/of begeleiding ontvangt wordt geplaatst via directe bemiddeling. Voorwaarde voor de bemiddeling is een koppeling tussen het huurcontract en het zorgplan. Vrijdag 6 september is het convenant 'huisvesting zorgafhankelijke groepen' getekend. De komende maanden worden gebruikt om de werkafspraken verder in te vullen en de werkwijze te implementeren in de verschillende organisaties. Vanaf 1 januari 2020 zal de nieuwe werkwijze geheel draaiende zijn.

Nieuwe woonzorgvoorzieningen

Om meer te kunnen sturen heeft de gemeente besloten anders met zorginitiatieven om te gaan. Vanuit de gemeente is er een kaart gemaakt met locaties binnen de gemeente die geschikt en beschikbaar zijn om zorginitiatieven te laten landen. Op basis van een Plan van Eisen vanuit de gemeente worden initiatieven uitgenodigd om met plannen te komen. Die plannen moeten vervolgens concreet vertaald worden naar stenen.

5. De werkagenda Gebiedsgerichte sturing sociaal domein

Wat is het ook al weer?

Gebiedsgerichte sturing is in de kern een systeemwijziging: van een heleboel aanbieders die allemaal vergelijkbare diensten aanbieden en daar allemaal apart (en verschillend) voor betaald worden gaan we naar een samenwerkingsverband van een (klein) aantal strategische partners, die samen integraal verantwoordelijk zijn voor de maatschappelijke opgave in een gebied, en daarvoor samen ook één budget krijgen. Door deze organisatie kan het samenwerkingsverband flexibel inspelen op de (veranderende) zorgvraag per gebied. Voor de gemeente is het samenwerkingsverband beter aan te sturen dan alle verschillende zorg- en welzijnsorganisaties apart.

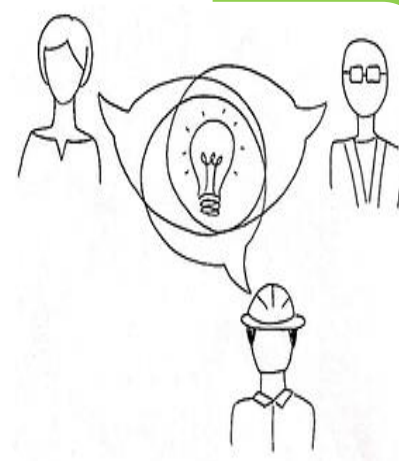
De omvang van het gebied is nog nader te bepalen. Dit hoeven niet per se meerdere gebieden te zijn. Een stedelijke opgave met accenten per wijk is ook een optie die verkend wordt.

Alle werkdocumenten die gebruikt zijn voor de hierboven genoemde activiteiten zijn terug te vinden op www.zoetermeer.nl/transformatie-sociaal-domein

Mijlpalen: Analyse

Op dit moment zijn we bezig met het maken van analyses van het voorzieningen niveau, de tarieven, en het opstellen van wijkprofielen. Dit dient, samen met de uitkomsten van de 'huiswerkopdrachten' als input voor het op te stellen inkoopdocument en het raadsadvies.

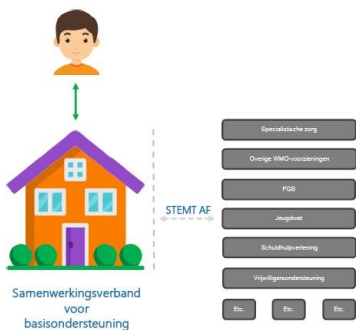

Mijlpalen: Marktconsultatie

Het betrekken van de huidige dienstverleners is essentieel voor het slagen van het model. Hiervoor is op vrijdag 5 juli een eerste inspiratiesessie/ marktconsultatie georganiseerd voor de Wmo- en de preventieve jeugdaanbieders. Tijdens de sessie zijn de aanbieders bijgepraat over het model en bevraagd op een aantal onderwerpen.

De uitkomsten van deze sessie worden verwerkt in het concept inkoopdocument. De bedoeling is om in het najaar een tweede marktconsultatie te organiseren en daarin meer specifiek in te gaan op het concept inkoopdocument.

Nieuwe model (vanaf 2021): Gebiedsgerichte sturing

Mijlpalen: Verkenning ('Huiswerkopdrachten')

De vraag welke diensten in het sociaal domein in aanmerking komen om gebiedsgericht georganiseerd is uitgezet bij collega's die werkzaam zijn binnen het sociaal domein. Met een aantal is een inhoudelijke verdiepingsslag gemaakt en komen de contouren van het nieuwe ontwerp al aan de oppervlakte drijven.

Uitgangspunt voor de verkenning is gebiedsgericht organiseren van diensten die een logische samenhang hebben en waar het meerwaarde biedt voor de inwoner om deze integraal aan te bieden. Dit betekent niet perse dat al deze diensten in één samenwerkingsverband geperst hoeven te worden. Bijvoorbeeld Alphen en Utrecht hebben gekozen voor twee of meer aparte samenwerkingsverbanden, bijvoorbeeld voor de Wmo, voor Jeugd, en voor cultuur en sport. De samenwerkingsverbanden beslaan wel hetzelfde gebied en werken nauw met elkaar samen.

Aanpak huiselijk geweld/Veilig Thuis

In de aanpak van huiselijk geweld zijn we aan het inzetten op het duurzaam doorbreken van de cirkel van geweld. Huiselijk geweld zet zich namelijk vaak voort van generatie op generatie. Veel ouders hebben zelf een jeugdtrauma meegemaakt of zijn opgegroeid in een gezin waar sprake was van partnergeweld tussen hun ouders. Omdat dit een belangrijke risicofactor voor het opnieuw optreden van partnergeweld, wordt er voortdurend ingezet op bewustwording, bijvoorbeeld door het inzetten van ervaringsdeskundigen en lotgenoten. Ook richten we ons op het vergroten van actiebereid (van bijvoorbeeld burens in de nabije omgeving en bij professionals zoals de vrijwilligers bij sportverenigingen), door het bieden van handelingsperspectieven.

Veilig Thuis (VTH) speelt een belangrijke rol in de aanpak van huiselijk geweld. Door de toenemende aandacht voor huiselijk geweld, overigens ook door landelijke publiekscampagnes, en de aanscherping van de meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling, is de instroom van meldingen en adviezen in de maanden april, mei en juni bij VTH fors gestegen. VTH wordt beter gevonden. In de eerste maanden van 2019 was de instroom van het aantal meldingen en adviezen namelijk nog relatief gelijk gebleven ten opzichte van 2018. Deze toenemende instroom vraagt om een heldere en snelle

veiligheidsbeoordeling zodat een beperkte capaciteit zo goed mogelijk kan worden ingezet en de toenemende instroom geen gevolgen heeft voor de interventiesnelheid bij spoedzaken. Naar verwachting zal de raad in oktober namens het algemeen bestuur van de GR GGD en VTH verder worden geïnformeerd over de voortgang en ontwikkelingen in de realisatie van de taken van de GR, waaronder die van VTH.

Jeugd

- ❖ [Ontwikkelingen in de eerste helft van 2019](#)
- ❖ [Vroegtijdig signaleren](#)
- ❖ [Efficiënte doorlooptijd](#)
- ❖ [Effectieve jeugdhulp](#)
- ❖ [Kostenontwikkeling jeugdhulp](#)

Ontwikkelingen in de eerste helft van 2019

Op basis van de rapportage van de Taskforce Jeugd Zoetermeer uit december 2018 is in het eerste kwartaal 2019 gewerkt aan het opstellen van maatregelen om enerzijds de kosten voor jeugdhulp beter te beheersen en anderzijds om een kwaliteitsslag te maken. De voorgestelde maatregelen zijn opgenomen in het Actieplan toekomstbestendige jeugdhulp (april 2019). De maatregelen uit het Actieplan maken ook deel uit van het traject Ombuigen en Vernieuwen dat zijn weerslag heeft gevonden in de Perspectiefnota. Momenteel ligt de focus op het verder uitwerken van de maatregelen. Het gaat onder meer om het maken van afspraken met partners in het preventieve veld, het voorbereiden van wijzigingen in de gemeentelijke regelgeving en het afstemmen van de werkwijze in de toegang. De Taskforce Jeugd Zoetermeer monitort de uitvoering van de maatregelen.

De aanbestedingsprocedure voor de inkoop van specialistische jeugdhulp 2020-2024 is in volle gang. De raad is geïnformeerd over de gefaseerde invoering van het resultaatgericht stelsel. Zowel beleidsmatig als op uitvoeringsniveau zijn we bezig met de implementatie.

Bestuurlijke monitor jeugdhulp

De raad heeft de wens geuit om meer aan de hand van terugkerende indicatoren de ontwikkelingen binnen het sociaal domein te kunnen volgen. Onderstaande opzet met indicatoren wordt in de komende rapportages steeds verder ingevuld.

NB: Voor de gegevens maken we gebruik van declaratiegegevens. De cijfers over de periode 2015 tot en met 2018 zijn geactualiseerd ten opzichte van de vorige Rapportage Sociaal Domein. De cijfers voor 2019 betreffen geen volledig jaar en laten zich daardoor (nog) lastig vergelijken met de opgenomen cijfers uit eerdere jaren

Vroegtijdig signaleren

- Aantal jeugdigen dat instroomt in jeugdhulp per type verwijzer
- Gemiddelde leeftijd instroom
- Aantal verwijzingen naar vrij toegankelijke zorg, aantal jeugdigen geholpen binnen 5 gesprekken vanuit de toegang, aantal verwijzingen naar jeugdhulp

Aantal jeugdigen dat instroomt in jeugdhulp per type verwijzer

Onder 'instroom' wordt het aantal jeugdigen verstaan waarvoor in het betreffende jaar voor het eerst wordt gedeclareerd. Een jeugdige kan slechts één keer instromer zijn.

Jaar	Aantal unieke jeugdigen
2015	3.795
2016	1.816
2017	1.339
2018	1.151
2019	627

Tabel 1. Instroom van jeugdigen in de periode 2015-2019 (peildatum 9-9- 2019)

In 2015 stroomden alle jeugdigen 'nieuw' in vanwege de decentralisatie van de jeugdhulp naar de gemeente. In 2016 was de instroom 1.816. Vanaf 2017 is de gemeente op basis van [het eerste actieplan](#) nadrukkelijk gaan sturen op het beperken van de instroom in de jeugdhulp. In de monitor is zichtbaar dat de instroom afneemt in zowel 2017 als 2018. Het is nog te vroeg om vast te stellen of de daling zich in 2019 voortzet.

Gemiddelde leeftijd instroom

De gemiddelde leeftijd waarop jeugdigen instromen in de jeugdhulp daalt in de periode 2015 tot 2018.

Jaar	Gemiddelde leeftijd in jaren
2015	11,1
2016	10,2
2017	9,4
2018	9,3
2019	9,4

Tabel 2. Gemiddelde leeftijd bij instroom op peildatum 1 juli van het betreffende jaar (peildatum 4-9-2019)

Om de instroom inzichtelijk te maken per type verwijzer is het nodig om gegevens uit verschillende bronnen aan elkaar te koppelen. Er wordt aan gewerkt om dit in volgende rapportages Sociaal Domein te kunnen presenteren.

Aantal verwijzingen naar vrij toegankelijke zorg, aantal jeugdigen geholpen binnen 5 gesprekken vanuit de toegang, aantal verwijzingen naar jeugdhulp

	POH-jeugd		Schoolmaatsch. werk PO	
	2018	2019	2018	2019
		Q1+Q2	1 ^e helft schooljr	2 ^e helft schooljr
Verwijzing naar vrij toegankelijk aanbod	53 (11%)	26 (11%)	311 (27%)	118 (20%)
Lichte begeleiding	148 (31%)	109 (47%)	334 (29%)	263 (46%)
Verwijzing naar specialistische jeugdhulp	177 (37%)	70 (30%)	472 (41%)	167 (29%)
Overig (overgedragen, afgebroken)	95 (20%)	27 (12%)	26* (2%)	30* (5%)
Totaal afgeronde trajecten	473 (100%)	232 (100%)	1143 (100%)	578 (100%)

Tabel 3. Uitkomst afgeronde trajecten bij POH-Jeugd en schoolmaatschappelijk werk primair onderwijs

*Overgedragen aan POH-jeugd of team Jeugd- en Gezinshulp

In Zoetermeer werken we inmiddels enige tijd met Praktijkondersteuners Huisartsen Jeugd (POH-jeugd). Daarnaast kan het schoolmaatschappelijk werk in het primair onderwijs verwijzen naar bepaalde vormen van jeugdhulp. Het totaal aantal kinderen dat in de eerste helft van 2019 werd gezien / nieuwe aanmeldingen bedraagt voor 516 (POH-jeugd) en 540 kinderen (SMW). Daaruit blijkt dat de inzet POH jeugd is vergroot. Steeds meer kinderen worden begeleid door de POH-jeugd zelf (47% van de afgesloten trajecten). Dit betekent ook dat trajecten minder snel worden afgesloten (bij doorverwijzing

sluit de POH-jeugd na 1 gesprek af, bij begeleiding gebeurt dit na 4 tot 7 gesprekken verspreid over een relatief lange periode). Vandaar dat het aantal afgeronde trajecten lager is dan wellicht verwacht in vergelijking met 2018.

Efficiënte doorlooptijd

- Gemiddeld aantal jaar dat een jeugdige jeugdhulp ontvangt (doorstroom)
- Aantal wachttijden/wachttijsten

Gemiddeld aantal jaar dat een jeugdige jeugdhulp ontvangt (doorstroom)

Onder 'doorstroom' wordt verstaan dat voor de jeugdige in het betreffende jaar en het direct voorafgaande jaar jeugdhulp is gedeclareerd.

Jaar	Aantal unieke jeugdigen dat doorstroomt
2015	-
2016	2.545
2017	3.058
2018	3.101
2019	2.756

Tabel 4. Doorstroom aantal unieke jeugdigen per jaar in de periode 2015-2019 (peildatum 9 september 2019)

De beweging die zichtbaar is, is dat de instroom daalt, maar dat er een toename is van het aantal jeugdigen dat doorstroomt. Het aantal herintreders is niet meegenomen. Dit zijn jeugdigen die in het betreffende jaar opnieuw

jeugdhulp ontvangen en waarvoor eerder – maar niet in het direct in het daaraan voorafgaande jaar – ook jeugdhulp gedeclareerd is.

Aantal wachttijden/ wachtlijsten

Deze indicator wordt nog uitgewerkt en kan pas goed gemeten worden vanaf 2020 als het resultaatgericht stelsel van kracht is. De uitstroom is beter te monitoren met ingang van 2020, maar de nu beschikbare gegevens laten zien dat de uitstroom van jeugdigen iets toeneemt.

Effectieve jeugdhulp

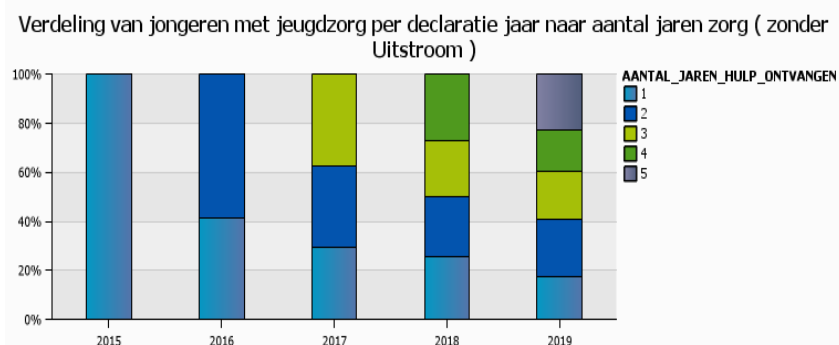
- Aantal jeugdigen dat uitstroomt en niet binnen zes maanden weer instroomt in jeugdhulp
- Doelrealisatie (vanaf 2020)
- Cliënttevredenheid (vanaf 2020)
- Uitval (vanaf 2020)

Aantal jeugdigen dat uitstroomt en niet binnen zes maanden weer instroomt in jeugdhulp

Jaar	Aantal unieke jeugdigen
2015	-
2016	1.250
2017	1.304
2018	1.413
2019	1.701 (voorlopig)
Tabel 5. Uitstroom aantal unieke jeugdigen per jaar in de periode 2015-2019 (peildatum 9 september 2019 waardoor cijfers 2019 nog weinig houvast bieden)	

De uitstroom is beter te monitoren met ingang van 2020, maar de nu beschikbare gegevens laten zien dat de uitstroom van jeugdigen iets toeneemt. De uitstroom over 2019 is nog niet betrouwbaar, omdat dit cijfer beïnvloedt wordt door ontvangen declaraties.

Het meten van Doelrealisatie, Clienttevredenheid en Uitval voor effectieve jeugdhulp is nu nog niet goed mogelijk. Met de invoering van een resultaatgericht stelsel vanaf 2020 is dit beter te monitoren

Grafiek 4. Verhouding instroom en doorstroom van unieke jeugdigen per jaar in de periode 2015-2019 (peildatum 9 september 2019)

De gegevens in grafiek 4 bevestigen dat de verhouding tussen in- en doorstroom in de jeugdhulp verandert.

Ontwikkeling kosten jeugdhulp

- Ontwikkeling aantal unieke jeugdigen en kosten per type hulp (jeugdhulp zonder verblijf, jeugdhulp met verblijf, jeugdbescherming en jeugdreclassering)

Ontwikkeling aantal unieke jeugdigen en kosten per type hulp (jeugdhulp zonder verblijf, jeugdhulp met verblijf, jeugdbescherming en jeugdreclassering)

	2015	2016	2017	2018	2019
Jeugdhulp zonder verblijf	3.587	4.156	4.243	4.188	3309
Jeugdhulp met verblijf	446	485	517	435	347
Jeugdbescherming	438	242	411	412	340
Jeugdreclassering	164	71	120	135	82

Tabel 6. Aantal unieke jeugdigen met jeugdhulp per type jeugdhulp in de periode 2015-2019, peildatum 9 september 2019 (excl. vervoer, landelijk ingekochte hulp en PGB).

De grootste groep jeugdigen met jeugdhulp ontvangt jeugdhulp zonder verblijf. Het aantal jeugdigen met dit type jeugdhulp blijft min of meer stabiel in de afgelopen jaren. Het aantal jeugdigen met verblijf fluctueert, maar lijkt in 2018 af te nemen. De uitschieter naar beneden in 2016 bij de jeugdbescherming en jeugdreclassering heeft te maken met achterstanden in het indienen van declaraties. De cijfers over 2019 zijn voorlopig en wordt beïnvloed door declaraties. Ten opzichte van de vorige Rapportage Sociaal Domein zijn bijvoorbeeld over 2018 nog best wat declaraties binnengekomen, waardoor de vermelde aantallen en kosten wijzigen.

gebleven. Voor 2019 geldt dat de cijfers nog voorlopig zijn, waardoor ze op dit moment nog lastig te vergelijken zijn met eerdere jaren.

	2015	2016	2017	2018	2019
Jeugdhulp zonder verblijf	€15.481.766	€ 17.309.429	€ 20.449.326	€ 23.307.274	€ 15.484.508
Jeugdhulp met verblijf	€8.451.558	€ 7.709.949	€ 8.345.573	€ 8.258.443	€ 4.586.522
Jeugd- bescherming	€ 2.281.855	€ 967.329	€ 2.264.028	€ 2.390.462	€ 1.318.357
Jeugd- reclassering	€ 665.491	€ 278.109	€ 424.607	€ 571.151	€ 249.722
<i>Tabel 7. Kosten per type jeugdhulp in de periode 2015-2019, peildatum 9 september 2019 (excl. vervoer, landelijk ingekochte hulp en PGB)</i>					

In tabel 7 is zichtbaar dat de kosten voor jeugdhulp zonder verblijf het grootste aandeel vormen in de kosten. De kosten voor dit type hulp nemen echter toe, terwijl het aantal jeugdigen met dit type jeugdhulp min of meer stabiel blijft. Uit de tabel blijkt ook dat de kosten voor jeugdhulp met verblijf in 2018 – met minder jeugdigen in zorg – gelijk blijven aan de kosten in 2017. De kosten voor de jeugdbescherming zijn, met uitzondering van 2016, ongeveer hetzelfde

Participatie

- ❖ [maatschappelijk rendement: lessen van drie interventies](#)
- ❖ [In- en uitstroom](#)

maatschappelijk rendement: lessen van drie interventies

Het college heeft besloten om in 2019 onderzoek uit te laten voeren naar de effectiviteit en efficiency van de re-integratie dienstverlening in Zoetermeer.

Met het doen van een Maatschappelijke Kosten Baten Analyse (MKBA) is voor een relatief nieuwe manier van onderzoek gekozen. Voor deze innovatieve manier is gekozen omdat deze goed aansluit bij de ambitie om interventies en de kosten/baten daarvan integraal te bekijken. Deze manier van kijken sluit aan bij de Transformatie van het sociaal domein ('ontkokeren') en de leeragenda van de raad met de ambitie om meer te sturen op impact en outcome (in plaats van input-indicatoren als aantallen trajecten).

Voor het onderzoek zijn drie interventies geselecteerd:

1. Intensieve ondersteuning en inzet van een specifiek instrumentarium voor vergunninghouders.
2. De aanpak van de Werkacademie, intensief klantmanagement en ondersteuning door het Werkgevers servicepunt. Dit bestaat uit training en toeleiding naar werk voor mensen met een (relatief) korte afstand tot de arbeidsmarkt.
3. Intensieve ondersteuning, begeleiding en inzet van loonkostensubsidies voor mensen met een (arbeids)beperking die onder het doelgroepenregister van de banenafpraak vallen.

Over de uitkomsten van de rapportage is de raad op 12 september 2019 [schriftelijk geïnformeerd](#).

Met dit rapport ligt er een belangrijk document dat als basis dient om verder van te leren. Het werken vanuit maatschappelijk rendement wordt in het verlengde hiervan een van de belangrijke uitgangspunten in de nieuwe Kadernota armoede, schuldhulpverlening en re-integratie.

De analyse heeft ons ook geleerd dat we anders zullen moeten gaan registreren om zo een steeds beter beeld te krijgen van het maatschappelijk rendement van een interventie of een aanpak. Het onderzoeksbureau LPBL gaat ons helpen dit vorm te geven. In workshops met medewerkers willen we meer inzicht krijgen in de indicatoren die we kunnen gebruiken om maatschappelijk rendement te meten. Hiermee kunnen (registratie)-systemen verbeteren. Dit proces levert bovendien een bijdrage aan kostenbewust werken.

In- en uitstroom

	2019	Januari	april	juli	augustus
aantallen	Uitkeringen Participatiewet	2731	2711	2689	2652
	Wv < 27 jaar	283	274	269	258
	IOAW	184	182	175	174
	IOAZ	8	7	7	6
	2019	Januari	april	juli	augustus
	Instroom Participatiewet	47	48	37	→ 38
	Uitstroom Participatiewet	43	60	67	75 →

Snel naar =>

Inleiding

Opgaven

Transformatie

Wmo

Jeugd

Participatie

Bijlagen

Bijlagen

- ❖ [overzicht recent geagendeerde documenten](#)
- ❖ [Resultaat proeftuinen](#)
- ❖ [Factsheet procescoördinatoren](#)

Recent geagendeerde documenten:

- ❖ Memo - Eerste rapportage Sociaal Domein 2019
- ❖ Bijlage 1 - Eerste rapportage Sociaal Domein 2019
- ❖ Raadsvoorstel - Zienswijze begroting 2020-2023 Inkoopbureau H-10
- ❖ Raadsvoorstel - Zienswijze Ontwerpbegroting 2020 GR GGD en Veilig Thuis (VT) Haaglanden en ontwerpbegrotingswijzigingen 2019 GGD en VT Haaglanden
- ❖ Raadsvoorstel - Plan van Scholen 2020-2023
- ❖ Raadsvoorstel - Plan van Scholen 2020-2023
- ❖ Raadsmemo Update achterstanden Jeugd- en Gezinshulp
- ❖ Raadsmemo Reactie 213a onderzoek MKBA re-integratie Zoetermeer

Resultaat proeftuinen* (uit: rapportage Uit eigen tuin, deel 2)

Totaal resultaat proeftuinen	664 cliënten hebben maatwerkondersteuning ontvangen ▪ 9 zwerfcarrières en criminaliteit van jongeren voorkomen (Team8tien) ▪ 68 ontruimingën voorkomen (Crisisteam) ▪ 97 crisissituaties gestabiliseerd ▪ 76 vastgelopen multiprobleemhuishoudens weer perspectief (69% van 110 casussen proco's) ▪ 30 afschaling hulp en ondersteuning (Aandacht Werkt), waarvan 50% toegeschreven aan Aandacht Werkt ▪ 42 uitgestroomd naar werk of opleiding (Aandacht Werkt), waarvan 25,6 extra ten opzichte van regulier klantmanagement ▪ 12 jongeren perspectief en terugval criminaliteit voorkomen (Ipta) Bewoners Oosterheem hebben een inloop-wijkpost die 3647 maal bezocht is Maatschappelijke kostenbesparing Ca. 3 miljoen maatschappelijke kostenbesparing Procescoördinatoren Ca. 2-4 miljoen maatschappelijke kostenbesparing Crisisteam Ca. 654.000 euro maatschappelijke kostenbesparing Aandacht Werkt Ca. 180.000 maatschappelijke kostenbesparing Team8tien Totaal ca. 6,8 miljoen Gemeentelijke kostenbesparing* 2 miljoen euro Procescoördinatoren 1,3 – 2,6 miljoen euro Crisisteam 120.000 euro Team8tien 654.000 euro Aandacht Werkt Totaal ca. 4,8 miljoen	* Aannames bij berekening resultaat: <i>Voor dit overzicht zijn alle resultaten voor 100% toegeschreven aan de proeftuin-interventies, met uitzondering van de resultaten van Aandacht Werkt. In de rendementsberekeningen in het rapport Uit eigen tuin 1 is steeds gerekend ten opzichte van business as usual, dat wil zeggen: er is gekeken naar de relatieve toegevoegde maatschappelijke waarde van de proeftuinen ten opzichte van reguliere uitvoering. Wanneer meerdere professionals met een cliënt of huishouden bezig zijn, kan het resultaat naar rato toegeschreven worden aan hun inspanningen. In Uit eigen tuin 1 zijn resultaten voor 50% toegeschreven aan de interventie. Er is in dit overzicht geen rekening gehouden met de gemeentelijke effecten van de verdeelmodellen P-wet, Jeugd en Wmo. Gerealiseerde besparingen hoeven niet 1 op 1 te leiden tot extra middelen in de gemeentekas.</i> <i>Op basis van de berekening die de procescoördinatoren samen met F&C gemaakt hebben aan de hand van de maatschappelijke prijslijst en feitelijke kosten van interventies (rapportage juli 2019), bedraagt de gemeentelijke besparing ongeveer 2/3 van de maatschappelijke kostenbesparing.</i> <i>De besparing P-wet is berekend aan de hand van de tabel in bijlage 2 van het eerste deel van Uit eigen tuin. Hierin is rekening gehouden met de afstand tot de arbeidsmarkt van de uitstromers, hun gemiddelde uitstroomkans naar werk of opleiding, deeltijduitstroom, de terugvalkans en met extra uitvoeringskosten. Er is geen rekening gehouden met andere effecten van het verdeelmodel die samenhangen met de resultaten van andere gemeenten (onderlinge concurrentie) en de vangnetregeling. Vanwege deze moeilijk te voorziene effecten van het BUIG-verdeelmodel leidt uitkeringsbesparing niet 1 op 1 tot besparing op de gemeentebegroting. Naar schatting valt slechts ongeveer een vijfde van de besparing binnen een jaar, het grootste deel in de jaren daarna, zonder dat daar nog iets voor gedaan hoeft te worden.</i>
--	--	--

Factsheet procescoördinatoren

gemeente
Zoetermeer

Wat heeft de pilot procescoördinatie de gemeente Zoetermeer opgeleverd?

Op 15 mei 2018 startte de gemeente Zoetermeer met de pilot procescoördinatie. Een jaar verder levert deze pilot positieve resultaten op. Vanwege dit succes gaat de gemeente Zoetermeer zowel dit jaar, als in 2020 door met de inzet van procescoördinatie.

Wat is procescoördinatie?

Procescoördinatie is onafhankelijke procesbegeleiding rondom alle zorg-, hulp-, dienstverlening en veiligheidsbemoediging voor één huishouden. Dit zijn huishoudens die door betrokken professionals als 'multi-probleemhuishoudens' of als vastgelopen/zeer complex worden ervaren. De coördinator inventariseert op welke vlakken het vastloopt en brengt het gehele huidige zorgaanbod, met inbegrip van kosten, in beeld. De procescoördinator start met het stabiliseren van de feitelijke situatie (financiën, woning, dagbesteding) en hanteert hier een stapsgewijze aanpak. De procescoördinator arrangeert hierop volgens het meest passende hulpaanbod en bewaakt het proces van gezamenlijk doelen stellen, de afstemming tussen verschillende professionals en het nakomen van afspraken. Deze aanpak resulteert tot één integraal plan voor één huishouden. De coördinator is maximaal een half jaar betrokken; na deze periode wordt de coördinatie overgedragen aan een reeds betrokken professional.

Wanneer is procescoördinatie succesvol?

Een succesvol coördinatie-traject hangt af van een aantal factoren:

- Professionals en de cliënt kunnen/durven ruimte te geven aan de procescoördinator om mee te kijken en te interveniëren.
- Betrokken professionals hoeven niet alles te weten; nieuwsgierigheid en de wil om mee te helpen aan een oplossing, is al meer dan genoeg!
- De procescoördinator is onafhankelijk van de inhoud. Deze onafhankelijkheid brengt een vastgelopen casus sneller vooruit.
- De procescoördinator is bekend met alle afdelingen binnen de gemeente en de sociale kaart.
- De procescoördinator ziet 'the bigger picture' en vindt nieuwe oplossingen binnen de reguliere kaders, of creëert zelf een aanbod.

- De procescoördinator heeft bepaalde kwaliteiten zoals nieuwsgierigheid, senioriteit, kennis van zaken en sterke communicatieve vaardigheden.

“In mijn casus is een bevredigend doel behaald. Niet altijd het beste, maar wel het hoogst haalbare. - Professional

“Er wordt goed opgelet naar wie wat doet, er wordt goed naar je geluisterd, bieden goede steun en hulp aan, oplossingsgericht, aardig. - Cliënt

Wat hebben we geleerd?

In de pilot zijn 110 casussen opgepakt. Bij alle casussen is een intake gedaan. Uit de pilot blijkt dat 79% van de betrokken professionals het moeilijk vond om samen tot een gedeelde visie te komen op de problemen van hun gezamenlijke cliënt. In 69% van de casussen lukte het niet om een gezamenlijk Plan van Aanpak (1H-1P-1R) te maken. De betrokken professionals ervoeren dat zij niet verder kwamen met de casus en vroegen hulp van de procescoördinator.

Een aantal opvallende leerpunten:

- Interventies stapelden op binnen een huishouden als resultaat uitbleef. Dat wordt als belastend ervaren door professional én cliënt, kost veel geld en doet af aan de kwaliteit van de hulp. Procescoördinatie zorgt voor een gezamenlijke visie en prioriteert interventies.
- Bij de meeste casussen waren meer dan 10 professionals betrokken bij één huishouden. Procescoördinatie zet in op effectiviteit van interventies en beperkt het aantal hulpverleners. Daarmee verbetert de communicatie en zijn resultaten sneller zichtbaar.
- Professionals wisten vaak niet hoe duur de zorg was die ze inzetten. Procescoördinatie zorgt voor kostenbewustzijn bij alle betrokkenen. Dat leidt soms tot andere keuzes, zoals actiever afschalen en beter gebruik van voorliggende voorzieningen.
- Professionals hebben ieder binnen hun eigen werkveld veel kennis, kunde en ervaring. De urgentie van vraagstukken uit een ander werkveld inschatten, blijkt lastig. De procescoördinatoren kunnen over die grenzen heen kijken.

Casus aanmelden? Dat kan via procescoördinatie@zoetermeer.nl

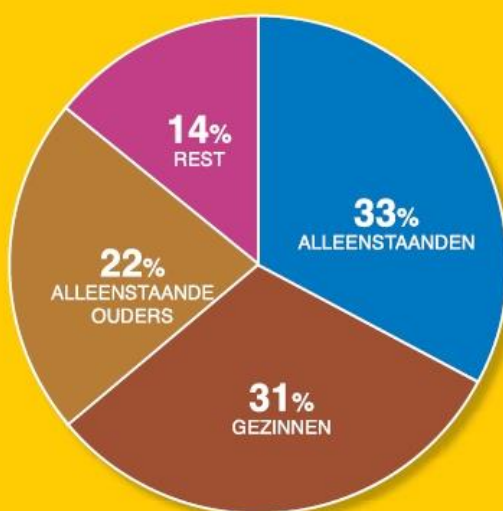
Feiten en cijfers

De procescoördinator krijgt een gemiddelde van **7,3**. Procescoördinatie blijkt ingewikkelder voor 'bemoeizorg'-casussen. Daar is de tevredenheid van professional lager dan de andere soorten casussen.

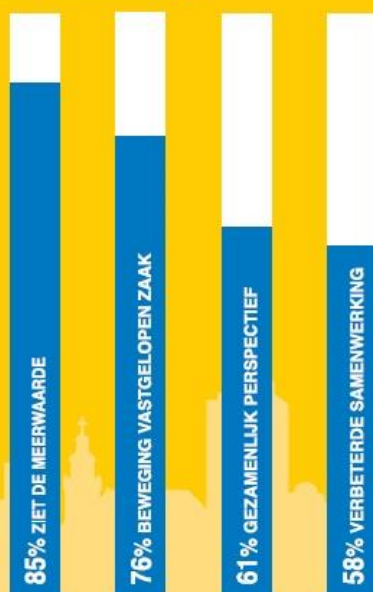
Redenen voor aanmelden

- Complexiteit van zowel het systeem (bureaucratie), als de problemen van het huishouden zelf.
- Onvrede over de voortgang.
- Problemen in de onderlinge samenwerking.

110 multi-problem huishoudens

Ervaren verbeteringen

Wat heeft de pilot financieel opgeleverd?

De zorgkosten van deze huishoudens lopen snel op tot boven € 100.000 per huishouden per jaar. De inzet van procescoördinatie bespaart op deze zorgkosten. De 110 huishoudens in de pilot procescoördinatie heeft de gemeente een reductie van € 2.998.000 aan kosten opgeleverd. Dit bedrag is verdeeld over de volgende posten:

Receipt	
E-mail: procescoördinatie@zoetermeer.nl	
Datum: mei 2019	
Participatiewet	€ 141.360
Wet Maatschappelijke Ondersteuning	€ 345.481
Jeugdhulp	€ 1.364.657
Overig gemeentelijke kosten ¹⁾	€ 349.776
Totaal Gemeente Zoetermeer	€ 2.201.274
Overig maatschappelijke kosten ²⁾	€ 796.792
Totale besparing ³⁾	€ 2.998.000

1. Afdelingen Veiligheid, Onderwijs, Wonen en Leertingenvoer etc.
2. Politie, Zorgverzekeringswet, Wet Langdurige Zorg etc.
3. Kosten zijn voor een jaar doorberekend en gebaseerd op drie meetmomenten: voor, tijdens en na inzet procescoördinatie.

“Er werd goed bekeken wat er allemaal mogelijk was. Er werd continu contact met mij opgenomen om terugkoppeling te geven en het vervolg te bespreken. Er werden concrete stappen ondernomen. Er werd echt tijd voor mij genomen. Ik ben zeer tevreden hoe alles verloopt en heb eindelijk, na jaren, er vertrouwen in dat nu de juiste hulp komt. - Cliënt.

“Elk overleg wordt bewust gekeken of alle betrokkenen moeten blijven. - Professional

Contactgegevens projectleider: Judith Oudshoorn. Telefoonnummer: 14 079 E-mail: j.oudshoorn@zoetermeer.nl